

De var vackra och underhållande

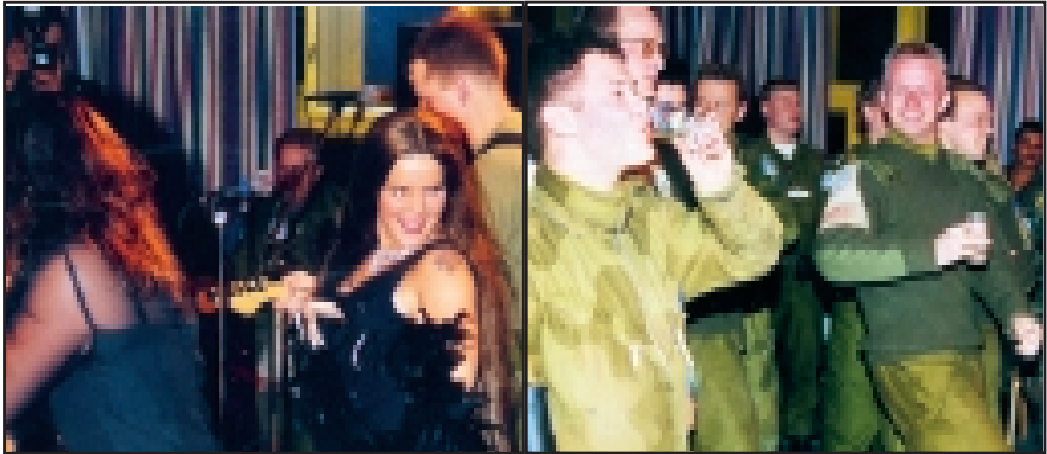
En del lyckliga på bataljonen fick den underbara äran att få se de mycket duktiga och underhållande fältartisterna fler än en gång.

De som showade och fixade under de två omgångarna som fältartisterna var på besök var : Krister Lundkvist, Piano (chef). Ulrika Beijer, Sång. Sam Bengtsson, Bas. Håkan Carlsson, Gitarr, sång Mats Hermansson, Klaviaturer. Mårgan Höglund, Trummor. Zia Lindberg, Sång. och det andra gänget: Krister Lundkvist, Piano. Håkan Carlsson, Gitarr, sång. Magnus Fritz, Trummor. Mats Hermansson, Klaviaturer. Fredrik Jonsson, Bas. Zia Lindberg, Sång. Louise Ludwigsson, Sång.

Naturskön hotellanläggning

De senaste sex månaderna har Rese-Expressens utsände besökt besökt Camp Oden, en naturskönt belägen rekreativsanläggning i Norra Bosnien. Här kommer vårt omdöme om de gångna sex månadernas upplevelser.

Tuzla stad är en högindustriell centralort med månghundraårig tradition belägen i den norra delen av Bosnien. Tuzla är en stad med cirka 130 000 innevånare. Staden erbjuder ett mycket rikt kulturliv med framför allt underbara operaföreställningar och magnifika konstupställningar som främsta attraktioner.

Industrin i området är oomtvistat högteknologisk med ett antal världskända produkter.

Saltproduktionen i staden med månghundraåriga traditioner är främst inriktad på en mängd olika saltprodukter för användning såväl inom industrin som i hemmet.

Gruvindustrin är även den en industri som också är mycket väl utvecklad, med Tuzla universitetet som är en av landets absolut främsta gruvutbildningsanstalter som varje år levererar ett antal mycket välutbildade ingenjörer. Brytning av framför allt brunkol sker högteknologiskt med understöd av en hög mekaniseringsgrad.

Elförsörjningen i omgivningen ombesörjs av Tuzla kraftverk som förra året vann priset som Europas modernaste och renaste elproduktionsanläggning. Kraftverket har en mycket modern maskinpark med dom bästa maskinerna från hela världen.

10 km söder centralorten Tuzla ligger då rekreativsanstalten "Camp Oden" pittoreskt inbyggd i en före detta containerfabrik. Campen som hotellgästerna föredrar att benämna den i vardagsslang har allt en modern turistanläggning av världsklass skall ha.

Campchefen är en svensk major av högsta klass från pansartrupperna och hans ordningssinne har verkligen satt prägel på "campen". Jag skall nu på ett lättfattligt sätt försöka beskriva ett fåtal av de enorma möjligheter som finns på platsen.

Majoriteten av rummen är tvåbäddsrum, för ett större tillägg finns även enkelrum att tillgå men tillgången på dessa är mycket begränsad så vårt tips till framtida resenärer är att boka i tid och skaffa erforderlig utbildning hemma innan avresan om enkelrum önskas. För resenärer med en något stramare budget finns även flerbäddsrum att tillgå, dock med en något lägre standard.

Toalett och handfat finns i nuläget ej på något av rummen, dock finns dessa hygienanordningar utplacerade på ett stort antal platser inom hotellområdet.

På hotellet finns en stor, rikt utsmyckad matsal som serverar gästerna dagens rätt tre gånger om dagen. För gäster med inflytande på restaurangchefen, kan även à la carte meny erbjudas.

För de gäster som av någon anledning medför arbete som bör utföras under vistelsen finns ett stort antal arbetsplatser på området.

Huvuddelen av dessa rum är modernt utrustade med datorer och telefoner. Kopierings- och faxservice finns att tillgå i den centralt placerade receptionen.

Hotellet erbjuder rika möjligheter till konferenser med stora och för ändamålet väl utrustade lokaler. Konferenslokaler finns från den så kallade lilla lokalen med fyra platser och upp till ett hundratal platser i den stora lokalen. Kvällslivet erbjuder rika möjligheter till vila och rekreation. Inom hotellområdet finns minst fyra modernt utrustade barer. Barerna har under veckan öl och vinrättigheter, och under lördagen finns även möjligheter för gästerna att beställa drinkar från en ”diger” drinklista. Organiserad dans anordnas tyvärr väldigt sällan, men spontana danser förekommer flitigt. För våra dansanta gäster finns dock möjlighet att på ett enkelt sätt besöka andra anläggningar i närområdet.

TV finns i alla större sällskapsrum. För de gäster som är intresserade av friluftsliv finns ett antal väl uppmärkta motionsspår i direkt anslutning till huvudentrén. Huvuddelen av motionsspåren går genom ett underbart nordbosniskt landskap. Stora möjligheter finns även att på nära håll studera det rika djurliv som finns i anslutning till hotellet.

Hotellets väl fungerande transportservice erbjuder stora möjligheter till transporter. Hotellets toppmoderna bilpark transporterar gästerna på 15 min till Tuzla centrum. Tre gånger i veckan avgår ett väl utvecklat turbilssystem till kusten och hamnstaden Split i Kroatien.

5 km från hotellet finns norra Bosniens största flygplats med anslutningsflyg till alla större europeiska städer.

Hotellet kan för närvarande ej acceptera något av de stora betalkorten, dock finns ett väl utrustat postkontor som erbjuder valutaservice. Valutan som används är företrädesvis DEM, men även svenska pengar kan vid behov användas som betalningsmedel.

Inom hotellområdet finns en stor affär som kan erbjuda allt från dagligvaror till kapitalvaror, oftast med omedelbar leverans. Här gäller det dock att göra en ordentlig prisjämförelse innan man handlar för priserna varierar mycket.

På hotellet finns en egen doktor, med mycket goda kunskaper. Det finns även en väl fungerande sjukvårdsanläggning för daglig sjukvård inom hotellområdet. Vid akuta svårare, sjukdomsfall finns ett mycket modernt sjukhus några kilometer från hotellet.

Möjligheter finns att lämna tvätt i hotellets tvättstuga. Lämnas tvätten på morgonen har den mycket sällan blivit klar för avhämtning samma dag, men inom några dagar är den vanligtvis klar.

Enklaste sättet att ta sig till området är genom de regelbundna resor som anordnas av resebyrån SWEDINT, beläget i utkanten av Södertälje. Privata transporter rekommenderas i nuläget ej.

Saxat ur Rese-Expressen

EPILOG

Mer än sex år har gått sedan sist jag var här. Ortsnamnen klingar oväntat välbekant ändå efter så lång tid; Tuzla, Zivinice och så slutligen Ljubace Morancani. När man reser genom byar och städer verkar det mesta vara sig likt – fortfarande vilar samma brunaktighet och grådammiga patina som när jag var här som EDPO under kriget.

Camp Oden är dock inte längre under FN-flagg och det är inte längre svenska soldater som vaktar dess infart. Jag åker istället förbi en liten bit bort i byn och besöker Kata och Tomo som jobbade i Vita Villan intill campen under vår bataljon.

Det blir ett kärt återseende och för ett ögonblick känns det som att tiden har stått till när Katas man Mladen serverar slivovitsa och Kata håller upp bosniskt kaffe till mig och min fru. Efter ett tag halkar dock konversationen in på vardagen och de ger samma intryck som jag har mött på alla sidor under mitt veckolånga besök i Bosnien.

Det lägger sig en anda av uppgivenhet och besvikelse över konversationen – fortfarande går alltför många arbetslösa, eller med jobb som ger ytterst oregelbunden betalning och det är svårt att få vardagslivet för den enskilde att gå ihop. Skurkaktiga politiker sitter kvar sedan kriget på många ställen och småfiffare och maffiosos som tjänade grova pengar i den inofficiella ekonomin under kriget har behållit greppet och förhindrar att skatt betalas in till det offentliga och i förlängningen förhindrar att en återuppbyggnad av samhället sker. Den internationella "biståndscirkusen" har packat ihop sina resväskor till stora delar, först drog de vidare till Kosovo och därefter vidare ånyo. Många jag mötte pratar om att ge sig av - till Kanada, Australien, USA eller Europa med allt vad det innebär av att skilja sig från vänner, barndomshem och nära och kära.

Själv lyssnar jag och grubblar över hur allt förändrats. Då, under kriget, gällde det överlevnad; fysisk trygghet, vatten, värme och mat för dagen. Nu när allt det där fungerar krävs det mer: Ett normalt arbetsliv, en vettig hälsovård och en trygg ålderdom, en möjlighet till framtid för ens barn att växa upp och utvecklas på bästa sätt. Inget orimligt egentligen, men inga bataljoner finns att skicka för sådana ändamål – inte ens 100 av vår kaliber kan bistå.

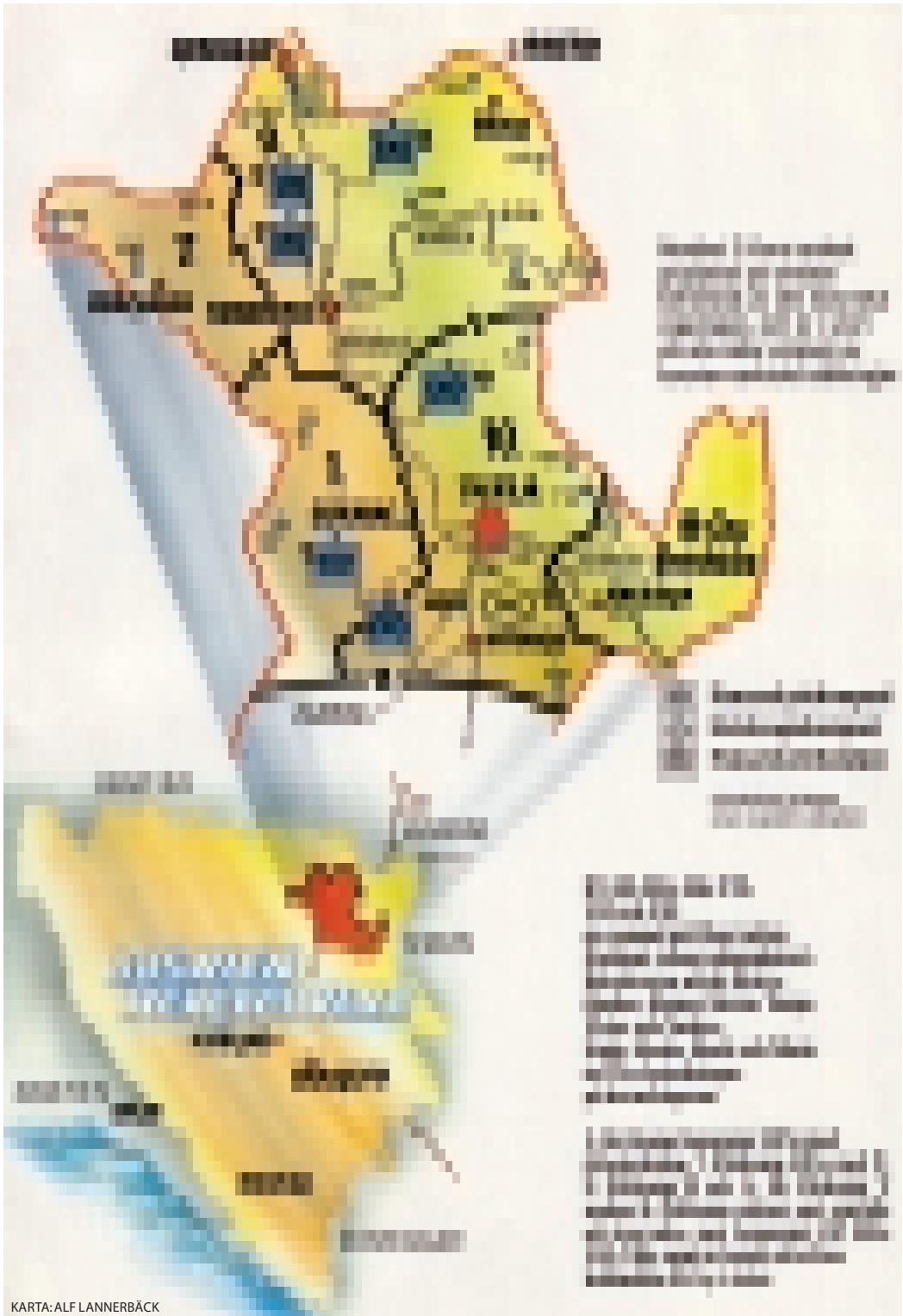
Vår insats var viktig då och de som lärde känna oss är fortfarande tacksamma för de saker som gjordes och säkerligen kommer de insatserna och de banden som knöts att leva i minnet på detta folk mycket längre än det står Hesco bastions på Camp Oden och definitivt längre än TAB:en är inlindad i amerikansk concertina-tråd upp till örönen.

Själv inser jag att jag också är en annan jämfört med den person som åkte ned en höstdag 1994. Även om det kanske inte är uppbyggligt har jag blivit mer cynisk och misstänksam. Jag kan inte längre sätta lika stor tilltro till vare sig politikerns förmåga att lösa människors problem eller massmedias rapportering. Numer använder jag mer tid när jag läser utrikesreportage på att fundera på vad som INTE skrivs och hur man väljer att formulera vad som är problemet – vem är statsman i en demokrati och vem är demagogisk tyrann? Vem är frihetskämpe och vem är knarksmugglande terrorist? Gränsen har uppenbarligen både blivit tunnare och kan skifta från år till år dessutom. För mig är helt enkelt allting numera mindre svart och vitt.

Jag har dock också lärt mig att känna en större ödmjukhet gentemot andra kulturer och de som har kommit till vårt land och förstår mer vad de har offrat och vilka erfarenheter många har. Jag är inte längre lika snar att döma andra folk som det rapporteras om på TV och jag förhåller mig mer avvaktande till alla de "soff-tyckare" som tvärsäkert uttalar sig om än den ena än den andra världshändelsen ifrån en liten TV-studio i Sverige.

Den resan som började hösten 1994 har varit lång och den avslutas väl i mitt fall aldrig helt. Många av de kamrater jag fick, träffar jag fortfarande regelbundet och denna bok förstärker både minnen och samhörighet med de män och kvinnor som under sex månader jobbade tillsammans på en liten gudsförgäten plats som dock inrymde mycket mer själ och hjärta än vad den första anblicken gav sken av. Lycka till med vad ni än gör idag och Tack!

Harald Ekedahl, Dataofficer, VL

KARTA: ALF LANNERBÄCK

TACK!

Magnus Almgren, Helena Fagerström och Lena Andersson på Fälth & Hässler samt Henrik Sleszynski på Edmund's förlag och ordensateljé för att ni har bistått mig med mycket goda råd och tips under det sista året.

Jag vill också tacka Göte Lundmark, Harald Ekedahl, Patrik Norell, Per Bälter, Tomas Pettersson, Peter Lundberg, J.I.S Christensen, Stefan Gustafsson, Anders H Eriksson, Stefan Hermansson, Roger Damberg, Kim Meyer, Jonas Eriksson, Bengt Furuwidh, Roger Oderberger, Lars Mellberg, Magnus Bodén (Johansson), P-Å Perman, Sperling Blackenfelt, Peter Waller och Thord Wedman för att ni har hjälpt mig med text och bild samt en hel del annat.

Avslutningsvis vill jag tacka för all den ”pushning” som min älskade Vesna och Alexandra har givit mig samt mina arbetskamrater Birgitta, Karin-Malin och Marie.

Ni är mer än välkomna att tag kontakt med mig om ni vill komma i kontakt med någon ur bataljonen eller bara känner för att tycka till om boken.

Tack för denna gång och på återseende önskar f.d. reservdelskillen

Per Lennartsson

Adress och telefonnummer:

Per Lennartsson, Uttermarksgatan 46, 633 51 Eskilstuna

016-13 44 32, 070-176 30 61, 08-553 01 490, perl70@telia.com

BA 03's hemsida finns på: <http://w1.162.telia.com/~u16502442/ba03.html>